

Toelichting bij het programma

LECK Congres

***Strafbare kindermishandeling of niet?
Een kwestie van samen optrekken***

13 februari 2020, Pathé Utrecht Leidsche Rijn

LECK

LANDELIJK
EXPERTISE CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Inhoud

1	Inleiding	3
2	LECK advies bij strafbare kindermishandeling.....	3
3	De grenzen van strafbare kindermishandeling	3
4	Het jongetje in de kist of hoe gewoon het wordt mishandeld te zijn	4
5	Veiligheid voor nu en later!	4
6	Medisch beroepsgeheim en kindermishandeling: nieuwe grondslag voor het uitwisselen van informatie	5
7	Het verhoren van kinderen bij een vermoeden van strafbare feiten.....	5
8	Wat kunnen politie, advocaat en psycholoog betekenen voor ouders van een zedenslachtoffer?	6
9	OutStanding Child Abuse Research selections (OSCARS)	6
10	De GGD'en en FMEK.....	6
11	Interventie na 1e acute situatie/strafrechtelijke veiligheidsmaatregel.....	7
12	Kindermishandeling levenslang.....	8
13	Afsluiting.....	8

1 | *Inleiding*

Spreker: Drs. S. Dekker (Sander), Minister voor Rechtsbescherming

Tijd: 09.05 – 09.20 uur

2 | *LECK advies bij strafbare kindermishandeling*

Spreker: Prof. dr. E.M. van de Putte (Elise), voorzitter LECK, kinderarts sociale pediatrie UMCU

Tijd: 09.20 - 09.35 uur

Inhoud: Het LECK bestaat nu 5 jaar. Met de komst van het LECK willen we professionals ondersteunen in het onderbouwen of verwerpen van vermoedens van kindermishandeling. Maar we willen ook dat strafbare kindermishandeling eerder aan het licht komt en dat de route wordt gevolgd die daarbij passend is. Door de wijze waarop ons LECK advies is geformuleerd willen we een rechtsgang bij een vermoeden van strafbare kindermishandeling niet frustreren. In deze voordracht zullen we laten zien hoeveel letselrapportages in de afgelopen 10 jaar door het NFI zijn gedaan, zodat we de periode voor en na de oprichting van het LECK kunnen vergelijken. We laten ook zien bij hoeveel letselrapportages een LECK advies aanwezig is. Input voor deze presentatie is mede aangeleverd door dr. N. van Woerden (Nicole), forensisch arts NFI/LECK forensisch arts.

3 | *De grenzen van strafbare kindermishandeling*

Spreker: mr. L. van der Werff (Lisette), Officier van Justitie Openbaar Ministerie arrondissementsparket Oost-Nederland

Tijd: 09.35 – 10.05 uur

Inhoud: Hoe gek het ook klinkt; niet alle vormen van kindermishandeling zijn strafbaar. Er zijn definities van kindermishandeling opgenomen in bijvoorbeeld de Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke ondersteuning. De gedragingen die onder deze definitie vallen, zijn niet allemaal strafbaar. Er is pas sprake van strafbare kindermishandeling als de gedraging onder een strafbaar feit uit het Wetboek van Strafrecht geschaard kan worden. In de presentatie worden de grenzen van strafbare kindermishandeling besproken. Die grenzen zijn relevant, want pas bij strafbare kindermishandeling zijn er bevoegdheden voor politie en justitie. De relevante strafbare feiten worden besproken. Er worden ook recente ontwikkelingen in de rechtspraak besproken, zoals het fenomeen van psychische mishandeling en het getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders.

4 | *Het jongetje in de kist of hoe gewoon het wordt mishandeld te zijn*

Spreker: Mr. C.P. Dronkers (Carlo), Sr Officier van Justitie, Coördinerend Officier van Justitie jeugd en jongeren Openbaar Ministerie Arrondissementsparket Oost-Nederland

Tijd: 10.05 – 10.30 uur

Inhoud: Op 22 juli 2017 komt er een melding binnen bij de politie van het aantreffen van een sterk verwaarloosd kind in de voortent van kampeerders. Hij heeft iets uit de koelkast gepakt; de kampeerders worden gewekt door het geluid en vermoeden de aanwezigheid van een dier....

Het aangetroffen jochie lijkt sterk vermagerd en vervuild en zit op zijn hurken en drinkt koffiemelk;

Op de vraag waar hij woont en waar zijn ouders zijn antwoordt hij : "Ich möchte gern andere Eltern"

Hierop bellen de kampeerders de politie....

Omdat er een vermoeden is van kindermishandeling worden de ouders aangehouden.

Naar later blijkt dat het gaat om Jaden, een jochie van 7 jaar is bewijsbaar een paar weken (2 maanden) opgesloten en vastgebonden (tie rips) geweest in een kist in de voortent op een camping;

Geconstateerd wordt dat hij slecht gevoed is, een groeiachterstand heeft en hij vertoont striemen die zouden kunnen wijzen op vastbinden;

Campingbewoners hebben niets gemerkt dachten dat het gezin waar het jongetje bij blijkt te horen, een gezin was met twee meisjes.....

Wat ik wil bespreken is wat af te leiden van die eerste momenten, wat verbalisanten hebben aangetroffen en hoe dat is vastgelegd.

Ik zal uniek beeldmateriaal laten zien waaruit (ook) is af te leiden hoe dit jongetje eigenlijk gewend is geraakt aan zijn situatie en dit heeft geaccepteerd.

Verder zal ik een inkijkje geven in het verloop van het onderzoek en de rechtszaak.

Zo komen onder andere de keuzes van het Openbaar Ministerie aan de orde maar ook de keuzes van de Rechtbank;

Verder zal er ook aandacht besteed worden aan hoe het nu met de kinderen en meer specifiek met het Jaden gaat.

5 | *Veiligheid voor nu en later!*

Spreker: I. Smeets (Inge), Liaison Zorg en Veiligheid Politie Eenheid Limburg
M. Vrancken (Michelle), Manager Veilig Thuis Noord en Midden Limburg
A. Kemp (Annemarie), Officier van Justitie Parket Limburg
D. Oudenhoven (Daphne), Geregistreerd professional Veilig Thuis Noord en Midden Limburg
Drs. J. Valks (José), Vertrouwensarts Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg

Tijd: 11.00 – 11.30 uur

Inhoud: Samenwerken klinkt logisch...zelfs makkelijk. Maar niets is minder waar. Een goede en actiegerichte afstemming tussen Politie, OM en Veilig Thuis is een absolute voorwaarde voor de aanpak van acute onveilige situaties betreffende Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Hiervoor hebben wij een palet aan interventies ontwikkeld en zijn wij voortdurend op zoek naar nieuwe mogelijkheden om de veiligheid voor gezinnen, volwassenen en kinderen te garanderen. In acuut onveilige situaties is directe medische, forensische en/of psychologische zorg nodig, wat werkt wel en wat werkt niet. Wanneer en hoe doet men onderzoek naar de medisch, forensische en strafrechtelijke feiten? Wij zullen jullie aan de hand van een interactieve presentatie meenemen in de interventies waar we in Limburg gebruik van maken. Ook zullen we inzicht geven in waarom het moeilijk is, waar het soms knelt en wat we samen doen om toch tot duurzame veiligheid te komen.

6 | *Medisch beroepsgeheim en kindermishandeling: nieuwe grondslag voor het uitwisselen van informatie*

Spreker: Mr. dr. M. Sombroek-van Doorm (Mirjam), Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden

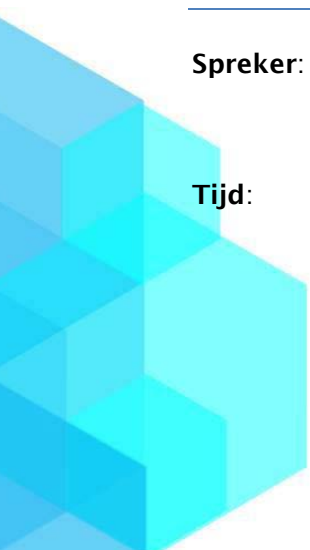
Tijd: 11.30 – 12.00 uur

Inhoud: Deze bijdrage presenteert de belangrijkste bevindingen en conclusies uit mijn proefschrift 'Medisch beroepsgeheim en de zorgplicht van de arts bij kindermishandeling in de rechtsverhouding tussen arts, kind en ouders'. Sinds kort vragen diverse wettelijke en bestuurlijke maatregelen om een eerdere doorbreking van het medisch beroepsgeheim. De 'oude' grondslag voor het doorbreken van het medisch beroepsgeheim - 'conflict van plichten'- blijkt niet aan te sluiten op de accentverschuiving richting spreken. Bekeken wordt hoe die keuze van wetgever en regering ten faveure van een doorbreking van het medisch beroepsgeheim juridisch vorm kan krijgen als onderdeel van de zorgplicht van de arts en welk stappenplan daarvoor nodig is.

7 | *Het verhoren van kinderen bij een vermoeden van strafbare feiten*

Spreker: Drs. K. Dekens (Karina), werkzaam bij de Politieacademie (Vakspecialistisch Politie Onderwijs) als onderzoekspsycholoog. Docent in opleidingen (o.a. aan zedenrechercheurs) over het 'verhoren van kwetsbare personen'

Tijd: 12.00 - 12.30 uur

Inhoud: Als wordt vermoed dat een kind (seksueel) wordt mishandeld, dan is het zaak met dit strafbare feit zorgvuldig om te gaan. Zowel voor het betrokken kind als voor de verdachte. Meestal is het kind de enige die weet wat er zich echt heeft afgespeeld. Om achter die waarheid te komen moet een gesprek aan hoge standaarden voldoen. Voor justitie staat waarheidsvinding bovenaan maar hoe doet de politie dat met een kind? En wat betekent dat voor professionals, zoals bijvoorbeeld verpleegkundigen en (huis)artsen, die eerder met het kind praten?

8 | *Wat kunnen politie, advocaat en psycholoog betekenen voor ouders van een zedenslachtoffer?*

Spreker: Y. van Mastrigt (Yet), zedenexpert Nationale Politie
Mr. R. Korver (Richard), advocaat, Richard Korver advocaten
Dr. I. Bicanic (Iva), klinisch psycholoog, hoofd Centrum Seksueel Geweld en Landelijk Psychotraumacentrum WKZ

Tijd: 13.15 – 14.05 en 14.10 – 15.00 uur (parallelsessie 1)

Inhoud: Ouders van een zedenslachtoffer. Wat kan politie, advocaat en psycholoog voor deze mensen betekenen? In een interview vorm geven we antwoord op vragen die vaak spelen bij artsen en hulpverleners

9 | *OutStanding Child Abuse Research selections (OSCARS)*

Spreker: Drs. W.A. Karst (Wouter), forensisch arts NFI/LECK forensisch arts

Tijd: 13.15 – 14.05 en 14.10 – 15.00 uur (parallelsessie 2)

Inhoud: Tijdens deze presentatie wordt een aantal wetenschappelijke publicaties over een onderwerp in de kindermishandeling besproken. De publicaties zijn in 2019 verschenen en bevatten onderzoeksdata van de auteurs zelf.
De publicaties worden kritisch besproken, met aandacht voor de methodologie, de interpretatie van de resultaten en de discussie. Tevens worden de publicaties gewaardeerd, qua studieopzet en qua belang in het medisch-forensisch veld.

10 | *De GGD'en en FMEK*

Spreker: P. van den Broek (Pepijn), Programmamanager Programma FMEK, GGD GHOR Nederland
Drs. P.H. Voskuil (Paulien), Jeugdarts/forensisch arts KNMG, GGD Groningen

Tijd: 13.15 – 14.05 en 14.10 – 15.00 uur (parallelsessie 3)

Inhoud: “Forensisch medische expertise bij kindermishandeling (FMEK) is een belangrijk begrip binnen het aandachtsgebied kindermishandeling. Bij vermoedens van (strafbare) kindermishandeling, zijn in Nederland o.a. de volgende organisaties actief.

- De medisch professionals
- Veilig Thuis
- De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)
- De politie
- De GGD'en / regionaal forensisch arts
- Het NFI
- Het OM
- De reclassering
- De rechtspraak

Deze organisaties zijn ook regelmatig gelijktijdig actief bij een casus. Ze hebben daarbij verschillende wettelijke taken, maar voor het uitvoeren van die wettelijke taken voeren zij voor een deel vergelijkbare werkzaamheden uit. Bij het uitvoeren van deze werkzaamheden kan er Forensisch Medisch Expertise voor Kinderen (FMEK) worden ingezet. Maar wat houdt FMEK nou exact in? En wat is de rol van de forensisch arts van de GGD hierbij en hoe zorgt deze er mede voor dat in een casus de snel de juiste stappen kunnen worden gezet?

In opdracht van het Ministerie van VWS heeft GGD GHOR Nederland de afgelopen tijd, samen met de ketenpartners, gewerkt aan een duidelijker handelingskader voor de regionaal forensisch arts t.b.v. het leveren van FMEK diensten. In dit handelingskader is ook uitgewerkt hoe de forensisch arts zich verhoudt tot de verschillende ketenpartners en hoe zij het beste kunnen samenwerken om gevallen van mishandeling te signaleren, vast te leggen en te duiden. Ook is nagedacht op welke schaal dit te organiseren. Wat dit handelingskader inhoudt vormt de kern van de presentatie.

Dit nieuwe handelingskader vergt niet alleen aanpassingen binnen de GGD'en maar ook van de ketenpartners. Gezamenlijk met de ketenpartners is erover nagedacht hoe we de samenwerking nog verder kunnen verbeteren. Daarbij oog houdend voor de bestaande afspraken. Ook de positie en rol van het LECK is daarbij bekeken en daarover zijn aanvullende afspraken gemaakt. Deze zullen worden toegelicht tijdens de presentatie.”

11 | *Interventie na 1e acute situatie/strafrechtelijke veiligheidsmaatregel*

Spreeker: A. Hoeksema (Anne), Verslavingsreclassering GGZ
J. Kuijpers (Judith), Directeur Veilig Thuis Zuidoost-Brabant
Drs. B. Poldervaart (Bianca), Landelijk Adviseur Beleid RvdK

Tijd: 13.15 – 14.05 en 14.10 – 15.00 uur (parallelsessie 4)

Inhoud:

12 | *Kindermishandeling levenslang*

- Spreker:** Prof. dr. L.R.A. Alink (Lenneke), Professor of Forensic Family Studies, Scientific Director Institute of Education and Child Studies Universiteit Leiden, Instituut Pedagogische Wetenschappen
- Tijd:** 15.30 - 16.15 uur
- Inhoud:** Ernstige levensgebeurtenissen zoals het meemaken van huiselijk geweld en kindermishandeling, kunnen levenslange gevolgen hebben op alle niveaus van ontwikkeling. Zo hebben slachtoffers een grotere kans op het ontwikkelen van psychopathologie, maar ook op lichamelijke gezondheidsproblemen. Verder vormt het meemaken van kindermishandeling een risico voor latere ernstige opvoedproblemen zoals mishandeling van eigen kinderen. Toch zijn de gevolgen van mishandeling niet voor iedereen gelijk. In deze lezing wordt ingegaan op de omvang van het probleem van huiselijk geweld en kindermishandeling, op mogelijke gevolgen daarvan en op de vraag hoe (de gevolgen van) huiselijk geweld en kindermishandeling gestopt en voorkomen kunnen worden.

13 | *Afsluiting*

- Spreker:** Dominique Engers en Maarten Ebbers
- Tijd:** 16.15 - 16.30 uur
- Inhoud:** Muzikale samenvatting van de dag